

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
KRIMPEN AAN DEN IJSSEL**

04 Ik ben de
HEERE uw God

08 Het gezicht
van Ezechiël

12 Een wijnstok in
De Valk-Wekerom

Gebed om hulp en zegen

ds. J. van Laar, Barneveld

In Psalm 5 schetst David de goddelozen en hun jammerlijke ondergang. Zijn gebed geeft reden om te denken dat er van 's vijands zijde gevaar dreigde. Daarom plaatsen sommige uitleggers deze psalm in de tijd voordat Absalom in opstand kwam.

► **Want tot U zal ik bidden.**
Psalm 5:3b

De koning nam niet zonder zorg en vrees de onheilspellende tekenen waar. Ze kondigden de storm en het onweer van de opstand aan. De grond van Davids gebed is Gods heiligheid en goedertierenheid. Naar Zijn heiligheid kunnen de goddelozen voor de Heere niet bestaan, en wacht hun een vreselijk lot. Maar allen die de Heere vrezen en dienen door de grootheid van Gods goedertierenheid zullen

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

In 1969 ontstaat er in Krimpen aan den IJssel een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel. Op 18 mei 1971 wordt deze afdeling zelfstandig. De eerste jaren worden de kerkdiensten in

de Gereformeerde Kerk aan het Koningin Wilhelminaplein gehouden. In 1971 wordt dit kerkgebouw aangekocht. Drie jaar later valt het besluit om tegen de bestaande kerk een nieuwe kerk met 750 zitplaatsen te bouwen. Op 11 oktober 1975 legt ds. G.J. van den Noort de eerste steen ervan. Hij mediteert daarbij over Genesis 26:25a: 'Toen bouwde hij daar een altaar en riep den Naam des HEEREN aan'. Aangrijpend is dat de eerste dienst in de nieuwe Sebakerk - op 26 maart 1976 - de rouwdienst van ds. Van den Noort betreft. In 2001 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 1250.

De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Geplant bij enen stroom' en in 'Van Uwe trouw en goedheid'. Het aantal belijdende leden bedraagt 805, het aantal doopleden 658.

verlost worden, om zich eeuwig in Hem te verheugen. Dit is de hoofdinhoud van dit gebed.

In overeenstemming met de inhoud mogen wij het woord Nechilôth in het opschrift vertalen door 'erfenis' of 'lot'. Want deze psalm tekent ons het lot van de goddelozen, maar ook dat van Gods kinderen.

Een morgengebed

David begint zijn gebed met: 'O HEERE'. Hij weet waar hij met zijn zorg en nood naartoe kan. Dat doet hij in de morgen. We zouden kunnen zeggen: dit is een morgengebed. Als wij zo samen mediteren over deze psalm mogen wij ons wel afvragen of wij ook zo'n gebedsgestalte kennen. Van nature kunnen we zo bezet zijn met allerlei aardse dingen, en ons geen zorgen maken over onze eeuwige bestemming.

David bemerkte dat er zorgen zouden komen, dat de vijand op de loer lag. Dat is in onze tijd niet anders. Natuurlijk zijn dat niet de aanvallen van Absalom, want hij leeft niet meer. Toch komt het wel uit dezelfde bron als ten tijde van Absalom. De vorst der duisternis is in het paradijs al begonnen, en hij gaat door totdat zijn tijd voorbij zal zijn met het verwoesten van alles wat met God en Zijn dienst te maken heeft. Maar de Heere waakt over Zijn kinderen en geeft hun op Zijn tijd ook die biddende gestalte zoals David hier heeft. Dat komt niet van David zelf, maar van de meerdere David, Gods eigen Zoon.

Zucht en verwachting

David begint met het woordje 'O'. Zijn zucht en verwachting ligt niet in het aardse, maar in het hemelse. Hij vervolgt zijn gebed met 'HEERE'. Dat is God in Christus door de Heilige Geest. Als wij deze woorden overdenken, dan zouden wij kunnen zeggen dat dit gebed heel rustig begint. David spreekt over 'mijn overdenking'. Het zijn overdenkingen die hem drijven naar Gods genadetroon. Wat zijn onze overdenkingen? Zijn dat zaken

die ons brengen aan de genadetroon? Davids gebed is een stil gebed. Als water van een zacht stromende beek vloeit het uit zijn ziel. Maar het wordt een steeds sterkere stroom, want het stille gebed gaat over in een geroep: 'Merk op de stem mijns geroeps'.

Dit wijst ons op een oprecht geloofsgebed. Als de Heere dat geloofsgebed door genade schenkt aan Zijn kinderen, dan gaan ze afzien van alle aardse dingen, ook van al hun eigen gronden. Dat kunnen wij ook lezen in de tekstwoorden: 'O mijn Koning en mijn God' (vers 3). Deze woorden laten zien wat hier de doorleving van Davids hart mag zijn. Hij weet en belijdt vrijmoedig dat de HEERE zijn Koning en zijn God is. Zijn Koning, omdat Die hem regeert en beschermt. Zijn God, omdat Hij rechtvaardig is en barmhartig is, en vandaar ook heilig, goedertieren en almachtig. Dat is de vaste grond waarop David bidden en verwachten mag. In zichzelf is hij arm en ellendig, en heeft hij geen grond van recht of verwachting. Maar door het geloof mag hij zijn oog slaan op de ontvangen genade waardoor hij mag en kan zeggen: 'Mijn Koning en mijn God; want tot U zal ik bidden'.

Dagelijks roepen

Als het geloof in beoefening mag zijn, is er geen twijfel maar ligt er vastheid in het roepen. Een waar gebed komt niet bij een mens vandaan, het is God Die Zijn kinderen leert bidden. Dat het ons aller gebed mag zijn: 'Heere, leer ons toch te bidden zoals het behoort'. Dan gaat het niet om een wekelijks gebed, maar om een dagelijks roepen. En dat begint al in de morgen. Zo lezen wij dat ook in Psalm 5:4: 'Des morgens'. In kanteekening 3 staat: 'Dat is vroeg, intijds, om Zijn genade bidden'.

Beginnen wij onze dag ook met een roepen om genade? 'HEERE, zult Gij mijn stem horen; des morgens zal ik mij tot U schikken en wachthouden'. Twee woorden zijn hier heel belangrijk: schikken en wachthouden.

Schikken, dat doet ons denken aan iemand die positie kiest om zich op een doel te richten. Het is David te doen om de eer des Heeren en het behoud van de zaligheid. Het woord wachthouden geeft aan: waken en opletten. Zo waakt de wachter in de nacht om de vijand te verjagen en de naasten te beschermen.

Wat zijn onze overdenkingen? Zijn dat zaken die ons brengen aan de genadetroon?

Geestelijk is dat alleen mogelijk door het werk van Christus. Hij kwam om in Zijn menselijke natuur alles te gaan betalen wat de Kerk schuldig is aan het eisend recht van God. Hij Die altijd gehoorzaam was, en Zijn doel richtte tot de eer van Zijn Vader, Die in alles, dag en nacht wakende was, zodat Hij de vijand heeft overwonnen.

Gods kinderen zullen door geloofs oefeningen steeds dieper inzicht krijgen in dat heilgeheim. En straks bij het sterven, zullen ze verlost worden van alle vijanden. En dan mogen ze tot in der eeuwigheid blikken op Christus, het Licht der wereld.

Hoe zal het dan voor ons zijn? Er zijn twee wegen, ook twee einden. Het is eeuwig buiten, en dat door eigen schuld, zoals in vers 7 staat: 'Gij zult de leugensprekers verdoen'. Of het zal door genade voor eeuwig binnen zijn, zoals we lezen in vers 13: 'Want Gij, HEERE, zult den rechtvaardige zegenen; Gij zult hem met goedgunstigheid kronen als met een rondas'. En dat alles om het eeuwig welbehagen. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen, alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden.

Hebreeën 11:39-40

ZONDER ONS NIET VOLMAAKT

Zouden de uitverkorenen onder het Oude Verbond door een andere weg zijn zalig geworden dan onder het Nieuwe Testament? Konden zij buiten Christus? En verkregen zij door de geloofsvereniging met Hem niet een gegronde verwachting van de eeuwige zaligheid? Toch hebben zij de dadelijke vervulling door de komst van Christus niet verkregen. Dat was bereid voor de Kerk van het Nieuwe Testament, met alle weldaden die de komst van Christus vergezelden. Met het oog daarop schrijft Paulus: '... alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden'.

Gods eeuwig, soeverein welbehagen is de grond van deze bedeling. Er ligt niet de minste waarde in het scep sel, ook niet in de uitverkorenen, waarom God een betere bediening gegeven heeft. Alleen in Hem Zelf is alle grond van zaligheid, en naar Zijn welbehagen heeft Hij onderscheiden bedelingen aan Zijn Kerk geschonken. In de volheid des tijds is de wet van haar vloek ontwapend, opdat door het geloof Gods uitverkorenen staan zouden in de vrijheid waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft. Want alleen door het geloof zal Gods volk de vrucht hebben uit de bediening die gegeven is. Deze bediening is 'wat beters', zegt de apostel. De Kerk was onder voogden en verzorgers gesteld, maar de

► Heere heeft het juk van haar schou-
ders weggenomen. Een vrije toegang
is haar in Christus geopend tot de
troon der genade. Dit is het voor-
recht van de Kerk van het Nieuwe
Verbond; het handschrift der zonde
is teniet gedaan. Zonder die ver-
vulling was de Kerk niet volmaakt.
Het Oude Verbond kan zonder het
Nieuwe niet zijn. Dat is de zin van
Paulus' woorden: 'Zonder ons zijn zij
niet volmaakt'.

Het donkere en verdwaasde Rome
ziet in deze woorden een voorburg,
een onderaardse verblijfplaats,
waarin de geesten der gelovigen van
het Oude Testament zouden zijn
opgesloten tot na de opstanding van
Christus. Maar heel die leer van een
voorburch is tegen de Schrift. Boven-
dien handelt Paulus niet over de
staat der zielen na de dood, maar in
dit leven. De gelovigen van de oude
dag zijn op grond van de eeuwige
Borgstelling van Christus de heer-
lijkheid ingegaan, zowel als degenen
die na Christus' opstanding gestor-
ven zijn. Maar in dit leven is onder-
scheid in de bediening, en daarmee
in verband staat de oefening van het
geloof. 'Zonder ons' wil dus zeggen:
zonder de vrijmaking door Christus
in de tijd aangebracht. Zonder die
aangebrachte vrijheid waren zij
niet volmaakt.

Het is één en dezelfde Kerk, één
enige duive van Christus, die nu van
onder de vloek van de wet verlost is
en tot de volmaakte staat gebracht
is. Volmaakt is de Kerk, niet in die
zin alsof zij alle zonde en strijd in
dit leven reeds te boven was, maar
wel zó dat zij gekomen is tot de
wasdom in Christus, dat zij heeft
teniet gedaan wat eens kinds is.
Geheel het betoog van de apostel is
een aanprijzing van de staat van het
Nieuwe Testament boven die van
het Oude Verbond.

► wordt vervolgd

Ik ben de HEERE uw God, Die...

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

'Ik ben de HEERE uw God...'. Op zondagmorgen, nadat we
de openingspsalm hebben gezongen, is dit het eerste wat
klinkt: 'Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland,
uit het diensthuis, uitgeleid heb'. En daarna horen we de
Tien Geboden.

Deze eerste woorden van de Tien
Geboden zijn veelzeggend. We willen
ze elkaar nog eens inscherpen.
De omstandigheden waaronder deze
woorden de eerste keer klonken,
zijn bekend. Indrukwekkend waren
de begeleidende verschijnselen bij
deze Godsopenbaring vanaf de Sināi.
Machtige natuurverschijnselen wilden
de majesteit en de heiligheid van Isra-
els God inprenten. Wat heeft het kerk-
volk van het Oude Testament bevend
geluisterd naar Gods eigen stem.
Hoe luistert het kerkvolk van het
Nieuwe Testament daar nu 's zondags
naar? Want het gaat om dezelfde
bekendmaking van dezelfde God.
Binnen de bediening van het gena-
deverbond wil God twee zaken laten
horen: Wie Hij is en hoe Hij werkt.
Het volk vreesde dat de Heere hen
wilde verteren. Maar binnen de ver-
bondsopenbaring wil de Heere beke-
ren, niet verteren! Van de catechisatie
herinneren we ons nog wel wat er
met het woord 'verbondsopenbaring'
wordt bedoeld. Aanvankelijk was
die openbaring beperkt en particu-
lier. Sinds Abraham werd die breder.
Dan gaat het om de gemeenschap in
en rond de tent van de patriarchen.
Nu bij de Sināi wordt die nog breder.
Nu gaat het om een heel volk, om
de natie van Abrahams nageslacht.
En sinds Pinksteren heeft deze
stroom zich nog verder verbreed,
internationaal en kerkelijk, onder
Jood en heiden. Onder die 'heidene'

vallen wij dus, als van oorsprong van
God vervreemde Germanen.

Maar bekeren

In de kern gaat het bij deze verbonds-
openbaring door de eeuwen heen
wezenlijk om dezelfde zaak. De God
des hemels, Die ons niets verplicht is,
'verbindt' Zich als het ware om binnen
deze kring Zijn soevereine genade
in Christus Jezus te werken en te
versterken. Daarom maakt Hij bekend
Wie Hij is en hoe Hij werkt. Daarom
maakt Hij bekend wat zonde is en wat
genade is. De genade van de waar-
achtige bekering tot God en het ware
geloof in Christus Jezus.

Al is de Godsopenbaring steeds rijker
en voller geworden, tot op de hoogte
van Pinksteren, de wezenlijke kern
ervan is niet veranderd. Dat noemen
we wel het wezen van Gods genade.
Hij is die genade aan niemand
schuldig, maar krachtens eeuwige
verkiezing wil Hij die werken in de lijn
der geslachten. Dat is de kring waar-
binnen de woorden van God klinken
en de kring waarbinnen Hij beloofd
heeft te zullen werken. De kring die
zich verder uitbreidde, tot wereldwijd
en kerkelijk. Dat is de kring van de
gedoopte gemeente.

Persoonlijk

Daarom luisteren we met de Kerk
van alle eeuwen elke zondagmorgen
naar dezelfde (verbonds)woorden.
We horen uit Gods mond dezelfde

► 'Toen sprak God al deze woorden, zeggende...'

woorden als de mensen bij de Sinaï. Daarom is het verstaan van deze woorden zo van belang! Wat wil de Heere ons hiermee zeggen? Deze woorden staan in de u-vorm, in het enkelvoud. Het is persoonlijk bedoeld, voor ieder die onder de bediening van het genadeverbond mag leven. De Heere spreekt op zondagmorgen dus u en jou persoonlijk aan. We moeten dus voor onszelf (aandachtig!) luisteren, want de Heere heeft ons wat te zeggen. Wat wil de Heere dan allermeest zeggen?

Ik ben de HEERE

'Ik ben...'. Dat is tegenwoordige tijd. Hoe het verleden ook was, en hoe onbekend de toekomst ook mag zijn: Ik ben Dezelfde in Mijn wezen, in recht en genade.

'Ik ben de HEERE...'. Dat is Zijn verbondsnaam. Hij is de Jehova, Dezelfde Die Zich hier in de woestijn aan Mozes heeft bekendgemaakt (Ex. 3). Het is een bijzondere naam met een rijke inhoud. De 'Ik ben' is precies dezelfde als die 'Ik was'. En 'Ik zal' in de toekomst ook Dezelfde zijn. Dezelfde in Mijn trouw aan Mijn genadeverbond, trouw aan Mijn rechten en deugden, trouw aan Mijn woorden en daden. U kunt van Mij op aan. Wie Ik was voor het voorgeslacht, Die ben

Ik ook nu, en zo blijf Ik, hoe het in de toekomst ook moge gaan. Ik verander niet met de tijden, niet met de tijdgeest en niet met de mensen. Deze Naam onderstreept: 'Ik ben, vroeger, nu en altijd'.

Uw God

'Ik ben de HEERE uw God...'. Uw God. Dat is de derde aanduiding of naam waarmee Israëls God Zich bekendmaakt. En zoals Hij heet, is Hij ook. Zoals Hij is, werkt Hij. De uitdrukking 'de HEERE, uw God' komt in de wet vijf keer voor. Hier in de inleiding, vervolgens in het tweede, derde, vierde en vijfde gebod. Vijfmaal horen we dat in deze verbondsopenbaring, de grondwet van het Koninkrijk der hemelen. Vijfmaal horen we dat iedere rustdag.

'Uw God'. Betekent dit nu dat daar rond de Sinaï allemaal bekeerde mensen staan? Nee, net zomin als in de kerk allemaal bekeerde mensen zitten. In de kerk zitten twee soorten mensen, bekeerd en onbekeerd. Wat bedoelt de Heere er dan mee? Dit: Ik ben uw Schepper, uw Onderhouder. U heeft uw levensbegin aan Mij te danken. Uw levensloop is in Mijn handen. Dagelijks geef Ik u het leven en de adem. Ik houd Mijn hand onder uw leven. En deze hand houd

Ik ook naar u uitgestrekt. Van jongs af aan leidde Ik u en zorgde Ik voor u. Ik bracht u onder Mijn woorden. Ik hield u onder de bekendmaking van Mijn genade. Ik bewaarde u binnen de kring waar Ik wil wonen en werken. Waarom? Omdat Ik daar nog meer wil tonen over Wie Ik ben en hoe Ik werk. Vandaar is er nog een vierde aanduiding.

Uw Bevrijder

'Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb'. De Heere zegt: Jullie zijn allemaal zondeslaven. Maar Ik wil niet dat jullie in de slavernij van de zonde omkomen. Daarom maak Ik bekend Wie Ik ben, wat zonde is, wat bekerende genade is en Wie de Verlosser is. Deze vierde naam betekent dus eigenlijk: 'uw Verlosser, uw Bevrijder'. Want Ik wil de komende Verlosser openbaren, zoals Ik dat in het verleden al heb betoond. De Verlosser zal in deze kring komen en werken.

Daarom zegt God tegen u: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden'. Tegen jou als jongere: 'Mijn zoon, Mijn dochter, geef Mij je h art'. Zodat je niet wegzakt in het heidendom, zodat je niet eeuwig ten verderve en verloren gaat. Met zondeslaven wil de God van Sinaï te doen hebben. ◆

Kent gij dien Meester, kinders?

C. Bregman, Hendrik-Ido-Ambacht

De twee gedichten die in de "Geestelijke lofzangen voor kinderen van de gereformeerde belijdenis" beslist in de categorie van de school-gedichten thuishoren, hebben dezelfde titel, "Schooltijd".

Ik stel me voor dat ds. L.G.C. Ledeboer in Benthuizen op de straat voor zijn aangekochte pastorie staat, en dan de meester hoort roepen dat de school begint: 'De klok slaat om naar school te gaan, zou 'k langer nog hier buiten staan, de meester heeft geroepen; komt kinderen, nu is het tijd, dit uur is 't onderwijs gewijd, klimt vrolijk op de stoepen'.

Vanaf de vierde strofe wordt echter een andere Meester bedoeld: 'Kent gij dien Meester, kinders! Wel, 't is Jezus, Vorst Immanuël. Hij roept zijn kinders alle: Komt tot mij lieve kleine schaar, Ik ben uw Borg en Middelaar, 'k heb in u welgevallen'.

Kinderspectief

Redelijk bekend is het tweede "Schooltijd", waar het perspectief bij het kind zelf ligt, en er dus vanuit het kind, Koosje, gedacht wordt: 'Ik ben verheugd als 't negen slaat, wijl Koosje dan naar school toe gaat, om weer wat goeds te leren; wat heeft die meester een geduld, met hoeveel liefde is hij vervuld, dien meester moet ik eeren'.

Vrijwel zeker is in deze eerste strofe de schoolmeester in Benthuizen

of elders nog bedoeld, maar in de tweede strofe wordt ongetwijfeld op een hoger plan weer de andere Meester bedoeld: 'Mijn Meester eer ik boven al, naar wiens gebod ik luist'ren zal, en volgen zijn bevelen'. Koosje weet heel goed waarom zij bij deze Meester zijn moet: 'Hij trekt mij van de wereld af, en leidt mij door zijn goeden staf, steeds op zijn' effen wegen'.

In de vierde strofe lijkt Ledeboer het

perspectief vanuit het kind wat los te laten, en sluit hij af met de overigens mooie regels: 'Maar komt gij tot Hem, zoo gij zijt, hoe is die Meester niet verblijd. Komt laat ons naar Hem loopen, komt ga met mij, draal langer niet. U staan, opdat gij 't al ontvliedt, des Heilands armen open'.

Goed en kwaad

Een gedicht dat eveneens met de school te maken heeft en herinnert aan het maken van sommen, zoals optellen en aftrekken, is "De beste rekening of som". De dichter vraagt om in het goede opgetrokken en van het kwade afgetrokken te worden, en de beste les is daarbij: 'Als ik mijn goed in liefde deel, voor kwaad vergeld het goede, heb ik dan weinig, ik heb veel, 'k bezit in overvloed'. Als dit geleerd wordt, 'is den Meester 't hoogst geëerd', dan 'is de som begrepen'.

Dat wordt op aarde nooit ten volle geleerd en daarom blijft het gebed: 'O Goede Meester leer mij toch, Gij weet, ik ben zoo zondig, Gij weet het, ach! Uw kind is nog zoo dwaalziek en onmondig'. Maar er is één troost, in de laatste strofe verwoord: 'Bij U is wijsheid, licht en kracht, Gij redt mijn ziel

Groeten uit Benthuizen

Een opdracht om te zwijgen

ds. P.D. den Haan, Rijssen

van 't kwade, en leidt mij Jezus door uw magt, en liefde op uwe paden'. In de categorie school- of onderwijs-gedichten valt "De leeraar" wellicht af,

Het 'eenig noodig goed' is 'met Gods volk aan Jezus' voet'.

want de 'leeraar' is hier waarschijnlijk de predikant. Toch wil ik er niet aan voorbijgaan, want de inhoud is belangrijk. De 'leeraar' spreekt zijn 'lieve kinders' toe en wijst hen erop dat alles van de wereld maar 'spel' is, dat wil zeggen: het is allemaal maar bedrieglijk en het voedt jullie 'jonge hartjes' niet. Het 'eenig noodig goed' is 'met Gods volk aan Jezus' voet'.

Knietjes buigen

Het enige antwoord is dus te vinden in de Heere Jezus: 'Jezus is het levenslicht, 't Beeld van 's Vaders aangezicht. Van Hem mag gezegd worden dat Hij 'geen kinders van zich stiet, die Hij Zelf heeft uitverkoren'. Heel warm stelt de 'leeraar' vast: 'kinders die tot Jezus gaan, neemt de Heer ook zeker aan, wil Hij als een Herder leiden'. Even later klinkt het: 'Kinders, die den Heiland vindt, die getrokken door uw vrind om genade Hem moogt smeeken, die uw knietjes voor Hem buigt, weenend uwe schuld betuigt, Die uw hartje wilde breken'. De 'leeraar' spreekt steeds goed van Jezus: 'Jezus draagt hen op zijn zij, o, wat zijn die kind'ren blij, wien Hij zich wil openbaren. Zijne kinders neemt Hij aan, nooit laat Hij ze henen gaan, hoe onrein en vuil ze waren'. ♦

► wordt vervolgd

En Jezus zeide tot hem: Zie dat gij dit niemand zegt...

Mattheüs 8:4a

De genezen man ontvangt een wonderlijke, drievoudige opdracht van de Heere Jezus. Allereerst krijgt hij de opdracht om te zwijgen. Waarom? Het is toch juist tot eer van God wanneer de melaatse zou getuigen? Wat een bijzondere opdracht. Al die mensen rondom Jezus en de melaatse hebben het immers gehoord en gezien. Toch heeft de Heere Jezus hiermee een bedoeling.

In de eerste plaats komt hier in vervulling wat in het Oude Testament al is geprofeteerd door de profeet Jesaja in hoofdstuk 42. Daar getuigt de profeet van de komende Messias en zegt hij dat de Messias niet zal komen om Zichzelf te verheerlijken, maar om Zijn Vader Die in de hemelen is te verheerlijken. Wanneer de man nu zou gaan spreken, krijgt niet Zijn Vader in de hemel de eer, maar de Heere Jezus op de aarde. Door deze opdracht, die Hij wel vaker heeft gegeven, bijvoorbeeld ook aan Zijn discipelen in Mattheüs 12:16, vervult Hij de profetie die Jesaja over Hem heeft geprofeteerd. Alles wat in het Oude Testament staat over de Zoon van God moet immers vervuld worden. We zien in de omwandeling van Jezus op aarde dat geen handeling, geen woord en geen omstandigheid zonder betekenis is. Stap voor stap worden al Gods woorden waarheid in Hem, Die de Waarheid is.

In de tweede plaats wilde de Heere Jezus de man en de mensen om Hem heen leren dat ze niet achter Hem aan moeten komen om de

wonderen die Hij doet. De wonderen zijn bedoeld als bevestiging. Ze bevestigen dat Hij de beloofde Messias is, Die gekomen is om zondaren met God te verzoenen. Het moet de mensen om God te doen zijn. Het gaat om de verheerlijking van God. Daarvoor is nodig dat de man eerst naar de priester gaat. Daar is het oordeel vastgesteld. Daar moet ook het oordeel worden weggenomen. Daar is de plaats om te spreken, om God te loven en te prijzen voor de grote daden die Hij heeft gedaan in zijn leven. We zien in deze opdracht hoe de Borg er in Zijn werk op is gericht om zondaren met God te verzoenen tot eer en verheerlijking van de deugden van Zijn Vader. Gods werk in het leven van Zijn kinderen is daar op gericht. Dat is het grote doel van het Borgwerk van Christus. Dat is het doel van de Heilige Geest Die woont en werkt in de harten van Gods kinderen.

Deze opdracht leert ons ook iets over spreken en zwijgen. We moeten maar zwijgen als het over onszelf gaat, over alles wat we hebben beleefd en meegemaakt om daarmee onszelf te verheerlijken. We moeten een drie-enig God verheerlijken. Dán mogen we spreken.

Vragen:

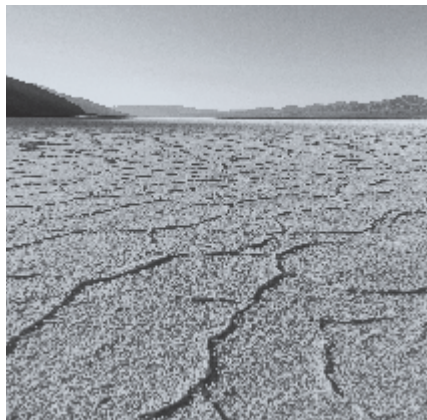
1. Wat is de reden van de opdracht om te zwijgen?
2. Waarom moesten de discipelen zwijgen in Mattheüs 12:16?
3. Wanneer moeten wij zwijgen en wanneer moeten wij spreken?

Het gezicht van Ezechiël

W. Fieret, Leerdam

In een preek over Ezechiël 37 vergelijkt Van Lodenstein de Reformatie met het gezicht uit dat hoofdstuk. De Heere plaatste de profeet in de geest in een vallei vol met beenderen. Bij de rondgang langs de vele beenderen zag hij dat die zeer dor waren.

Toen Ezechiël in opdracht van de Heere profeteerde tot die dode en dorre beenderen, ontstond er beroering. Van Lodenstein ziet in die bewegingen het beeld van de Reformatie 'zodat men kon zeggen: ziet daar is het lichaam van de Reformatie. Maar wat gebeurt er? En hoe ging het toen verder?' zo vraagt hij zich af. Het antwoord ontleent hij eveneens aan het beeld uit Ezechiël: 'Hier bleef het staan, en wij hadden een lichaam zonder Geest'.¹ Met deze woorden geeft Van Lodenstein aan dat de Reformatie geen eindpunt was, maar veeleer een begin. Het licht van de Bijbel is op de kandelaar geplaatst. Maar de levenswandel van velen spooft niet met de Bijbelse uitgangspunten. Er is een reformatie der zeden nodig. In zijn preek past Van Lodenstein het gezicht van Ezechiël toe op de situatie van de Nederlandse kerk. Door de Reformatie zijn er tal van rooms-katholieke leerstellingen en gebruiken afgeschaft: 'Aldus begonnen de beenderen bijeen te komen. Men verwierp de pausen, kardinalen en de hele roomse orde en men bracht in de kerk herders en leraars'. Er kwamen ook zenuwen en aderen. Daarmee vergelijkt hij de leer van de genoegzame genade. Er wordt

gepreekt: 'Maar het was allemaal slechts in de leer. Dus was er dan wel een lichaam met benen, zenuwen, vlees en vel. En wilde de Heere Jezus daarbij komen om een levendige geest te zenden in die leden, dan was de kerk geholpen'.²

Reformatie der zeden

Met deze woorden, zo vervolgt Van Lodenstein, wil hij niet zeggen dat het werk van de Reformatie geesteloos was en dat ook in de tijd daarna de Geest ontbrak. De boodschap die hij zijn gemeente meegeeft is: 'Ik wil tonen dat er in onze kerk, in het algemeen aangemerkt, naar haar tegenwoordige gedrag [swier] geen Geest te vinden is en dat het nu tijd is om uit te roepen met Psalm 12 vers 2:

Behoud, o HEERE, want de goedertierene ontbreekt; want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen'.³

De vroomheid dient vanuit het innerlijke leven alle aspecten van het leven te beïnvloeden. Kerk, staat, maatschappij en gezin moeten grondig hervormd worden. Vanuit deze invalshoek is het begrijpelijk dat Van Lodenstein sprak en schreef over de eerste en de tweede reformatie. De liefde, die een belangrijk kenmerk was bij de eerste reformatie, is niet meer zichtbaar. Waar is die liefde tot God en tot het Evangelie? Het zou niet te verwonderen zijn als de Heere Zijn kandelaar van ons zou weg nemen, zo zegt hij in een preek over Openbaring 2 vers 4 en 5.⁴ De vruchten waren in de tijd van de eerste reformatie zo groot. Er werden wel honderd mensen bekeerd tegen nu slechts één. De oorzaak is dat de Geest der overtuiging ontbreekt.⁵

Uitzien naar de Geest

In het slot van zijn preek wees Van Lodenstein op de plicht om naar de komst van de Geest van de Heere uit te zien. In het gezicht van Ezechiël 37 werd gewacht totdat die Geest in de dode lichamen blies. Het ontbreekt de mensen veel aan het uitzien naar de komst van de Heere. In eigen kracht spannen ze zichzelf in en verwachten het daarvan. Maar dat werkt niets uit. Hij sprak de wens uit dat het gehoorde van de dag waarop de preek werd gehouden de dag mocht zijn dat de Heere leven gaf aan doden. 'En dat het Babel van die zondige wandel mocht vallen'.⁶ In de volgende aflevering zullen we stilstaan bij wat Van Lodenstein als hoofd- en onderoorzaken van deze neergang zag.

► wordt vervolgd

1 Van Lodenstein, "Negen Predicatiën"

2 Van Lodenstein, "Negen Predicatiën"

3 Van Lodenstein, "Negen Predicatiën"

4 Van Lodenstein, "Vervalle Christendom"

5 Van Lodenstein, "Vervalle Christendom"

6 Van Lodenstein, "Negen Predicatiën"

Het wondergeloof

ds. P.C. Vlot, Krabbendijke

‘Ik heb op het randje van de dood gelegen! Maar de Heere heeft mij willen bewaren. Ik ben weer genezen. En nu zit ik hier, dankbaar dat de Heere mij dit geschonken heeft’.

Gelukkig mag in het pastoraat vaak zo'n bericht beluisterd worden. Mensen met eeuwigheidsbesef willen er de hand van God in erkennen, willen het wonder zien als God de medicatie of een ingreep zegende. Laten we het blijven benoemen dat de Heere wonderen doet.

In mijn tijd

Als het in deze aflevering over het 'wondergeloof' gaat, moeten we voorzichtig zijn. Het is niet moeilijk om met de dogmatiek in de hand te vertellen wat een wondergeloof is. Mensen bij wie sprake is van een wondergeloof zijn vaak heel serieuze mensen, die hun behoud zoeken. Zij begrijpen de noodzaak van geloof.

Laat het duidelijk zijn: ook bij het waar zalmakende geloof is sprake van een element van het wondergeloof. Wat is dit element? Een element is een deel van het geheel. Ik kan een element bezitten van een auto, een portier bijvoorbeeld. Maar het doel van een auto is om van a naar b te kunnen rijden. Met alleen een autoportier red ik dat niet.

Zo kunnen we het wondergeloof uitleggen. Het wondergeloof richt zich vooral op Gods almacht. Wat is het waar dat God grote daden doet. Hij wil Zich tonen in onze beperkte wereld als de Onbeperkte. Bijvoorbeeld in het geval van genezing van een ernstige ziekte. Dit zijn en blijven Gods grote daden.

In mijn Bijbel

In Nazareth is de Zaligmaker niet meer dan de Zoon van de timmerman (Matth. 13:53). Hij stuit op bot verzet. Ze kennen Hem niet, ze willen niet

geloven. Mattheüs sluit hoofdstuk 13 af met een hoorbare teleurstelling: 'En Hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan vanwege hun ongelof'. In Nazareth was geen plaats voor de kracht van God. Daar was zelfs geen wondergeloof. Wat ze wel deden was redeneren, de rede eren. Wat een arme boel, zelfs geen wondergeloof! Wonderen in de Bijbel waren er altijd op gericht om tot bekering te brengen, om tot het zalmakende geloof in de Middelaar te brengen. De tien melaatsen, die door Christus zijn genezen, hadden alle tien een wondergeloof. Er kwam er echter maar één terug aan de voeten van Immanuël. Toen werd er de levensband gelegd: 'Sta op en ga heen, uw geloof heeft u behouden'. Die man had een wezenlijk ander geloof dan de negen anderen.

Er is nog een aspect in het wondergeloof dat waarschuwend is: een mens wordt zélf gebruikt om een wonder te verrichten. Judas heeft in Jezus'

Naam wonderen verricht. Wat mocht hij een vooraanstaande positie binnen de kerk bekleden, maar bezie en overdenk zijn afschuwelijk einde.

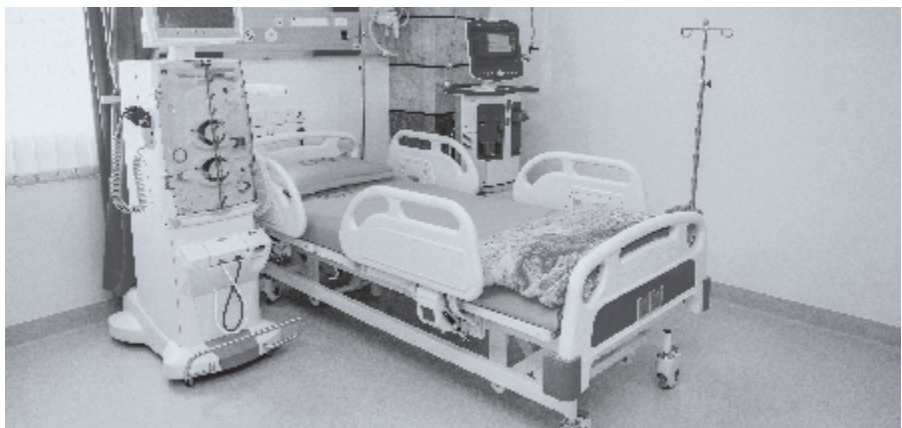
Hij had in de Naam van de Almachtige wonderen verricht, maar als de Landman Zijn dorsvloer doorzuivert, krijgt hij te horen: 'Ik heb u nooit gekend'.

In mijn hart

Wat moeten we met het wondergeloof? We hoeven het niet af te schrijven. Maar we moeten er wel iets bijschrijven: 'tekort'!

Het wondergeloof richt zich uitsluitend op Gods almacht. Daar zijn dan diepgaande indrukken van. Daar is verwondering over. Maar de centrale zaak wordt erin gemist: de verzoening met God, door het Lam van God. Daarom is het ware geloof niet een 'wondergeloof-plus'. Het zalmakende geloof gaat zich richten op het Lam van God en Zijn bloedstorting. Wat is hier de leiding van Gods Heilige Geest nodig, Die bij de Zaligmaker gaat brengen. De zalmakende genade is zo nodig voor de last van zonde en schuld, want zo gaat de kroon op het hoofd van Davids grote Zoon. Hij is het zo waard. Als Hij de kroon zou missen, dát is voor ware gelovige nu pas werkelijk smart! 'Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging (Openb. 5:12). Niet alleen voor straks, maar nú al! Vanwege het eeuwige wonder van opzoekende zondaarsliefde. ♦

► wordt vervolgd

► Het wondergeloof richt zich uitsluitend op Gods almacht, bijvoorbeeld bij genezing van een ernstige ziekte.

Geen zwaard, maar gebed

ds. A. Schot, Nunspeet

Vorige week schreven we over de gruwelijkheden die Hamas in Israël heeft uitgevoerd. Veel zijn de doden en groot de verwoestingen die in korte tijd aangebracht zijn.

Gezinnen werden in hun slaap overrompeld en gedood. Niemand werd gespaard, ook baby's niet. Wat zit daarachter? Hoe komen mensen tot zo'n daad? Zulke gruwelijkheden zijn niet nieuw. De stichting "In het Spoor" heeft in 2009 een boekje heruitgegeven met de titel "Verkochte zielen". Dit boekje verscheen in 1918 in het Engels en werd reeds in 1920 in het Nederlands vertaald. Het bevat een ooggetuigenverslag van de Armeense genocide. Het is een historisch document over de massamoord die tijdens de Eerste Wereldoorlog in Turkije onder het Armeense volk heeft plaatsgevonden. Het Armeense christenmeisje Aurora Mardiganian had deze genocide overleefd. Zij beschrijft de gruwelen die zij meegemaakt en gezien heeft op haar gedwongen voettocht door het Turkse land. De inhoud van Aurora's boekje is uitermate schokkend en daarom slechts geschikt voor de leeftijdscategorie van 15 jaar en ouder.

Vertrouwen op God

Ik durf hier ook niet in detail te treden over de gruwelen die Aurora beschrijft. Ik beperk me tot wat zij schrijft in haar inleiding: 'Ik zag het lichaam van mijn eigen moeder, waar het leven uit gevloeden was, weggegooid in de woestijn, omdat zij mij geleerd had dat Jezus Christus mijn Heiland was. Ik zag mijn vader onder martelingen sterven, omdat hij tot mij, zijn kleine meisje, gezegd had: 'Vertrouw op den Heere, Hij

zal het maken!' Ik zag duizenden en duizenden beminde dochters van tedere moeders sterven door geselslagen, door het zwaard, door honger of dorst, of zag ze weggevoerd in slavernij, omdat zij de roep en de glorie van hun christendom niet wilde prijsgeven'. Laten we niet denken dat de gebeurtenissen in het Midden-Oosten ons als christenen niets te zeggen hebben. Van kinderen hoeft men toch niet bang te zijn? Waarom werden deze in de Eerste Wereldoorlog op bajonetten gespiesd en worden deze in 2023 gedood? Ook in de Bijbel lezen we van kindermoorden op grote schaal. Wat zat daarachter? Zouden er niet overeenkomsten zijn met de gebeurtenissen vandaag?

In het boekje "Verkochte zielen" lezen we over dezelfde gruwelijkheden (en nog erger). Er is een huiveringwekkende overeenkomst. Dit boekje maakt ook duidelijk hoe het geloof daarin functioneerde. Daaraan ontleende men het recht om zo te handelen.

Na het lezen van dit boekje zou de conclusie kunnen zijn dat er vanuit het mohammedanisme slechts twee partijen zijn: gelovigen en ongelovigen. Allen die behoren tot de mohammedanen zijn de gelovigen, en allen die daar niet toe behoren zijn de ongelovigen. Met de ongelovigen kan door de gelovigen naar believen worden gedaan. Alsof het geen mensen zijn.

Om van ongelovig tot gelovig over te gaan, kan de geloofsbelijdenis afgelegd worden: 'Allah is de enige God en Mohammed is zijn profeet'. In het boek wordt over meisjes geschreven, die geselecteerd waren om aan harems toegevoegd te worden. Dit mochten alleen gelovigen zijn. Zij werden op extreem gewelddadige wijze aangezet om afstand te nemen van het eigen geloof. Afstand nemen kon men doen door het uitspreken van de geloofsbelijdenis. Als dat gedaan is, krijgt men andere, bedekkende kleding en bescherming. Velen nemen dan ook afstand van hun geloof omdat zij niet bestand zijn tegen het geweld.

Volgens de website van de rijksoverheid van Armenië was dit het eerste christelijke land ter wereld. In het jaar 301 nam het als eerste het christendom aan als staatsreligie. Velen werden echter mohammedaans om de extreme gewelddadigheden en de dood te ontkomen. Enkelingen bleven staande en moesten dat met de dood bekopen.

De vraag die dit oproept is: Wat zouden wij doen in deze omstandigheden? Hoe trouw zijn wij aan de geloofsbelijdenis? Christus leert ons niet het zwaard op te nemen. Hij heeft voor Zijn vijanden gebeden. We zien in dit bloedvergieten de werkelijkheid van onze belijdenis: 'Ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten'. Dit is niet overdreven. Wie ontdekkende genade heeft ontvangen, wordt bang van zichzelf. Alleen wedergeboorte maakt van vervolgers vrienden. ♦

► wordt vervolgd

Halloween

ds. G. Clements, Gouda

De populariteit van Halloween gaat gelijk op met de secularisatie van onze westerse wereld. Amerikanen geven jaarlijks meer dan 9 miljard dollar uit aan Halloween, waarmee het een van de belangrijkste commerciële feestdagen van het land is.

Wat maakt Halloween zo populair, nog wel op 31 oktober, de dag van de Reformatie? Is het wellicht de aantrekkingskracht van het mysterieuze? Hoe heeft de Reformatie ook op dit punt de lucht gezuiverd!

Wat betekent Halloween?

Het woord Halloween betekent letterlijk de avond voor 'Allerheiligen', een gedenkdag voor alle roomse heiligen op 1 november. Halloween is een Engelse afkorting van All Hallow's Eve, Allerheiligenavond, en wordt dus op 31 oktober gevierd.

De oorsprong van Halloween gaat terug op oude Keltische oogstfeesten. Men meende dat in deze nacht de deur naar de wereld van de geesten openstond. Families verwelkomden de doden aan hun tafel, maar zij vormden zich voor de kwade geesten door middel van vreemde kostuums. Zoetigheden werden rijkelijk uitgedeeld om zo aan de vervolging van kwade demonen te ontsnappen. Het heidense feest is verroomst in de zevende eeuw toen de paus de feestdag opeiste voor de roomse heiligen en voor Maria. Heidense gebruiken werden overgoten met een christelijk sausje om zo het populaire volksgeloof naar zich toe te trekken.

Wat zegt de Bijbel?

Iedereen begrijpt dat Halloween ver van de Bijbel afstaat. De Bijbel geeft geen instructies voor het uitdrijven van demonen en heeft geen feestdag voor heiligen. De enige gedenkdag die God in de nieuwtestamentische bedeling heeft ingesteld is de opstandingsdag van Christus. Deze dag roept geen gevoelens op van angst, schrik en dood, zoals Halloween, maar

is gegeven opdat 'ik van mijn boze werken ruste' en 'den Heere door Zijn Geest in mij werken late', 'en alzo den eeuwigen sabbat in dit leven aanvang' (Heidelbergse Catechismus, Zondag 38).

Heidense praktijken zijn een gruwel voor de Heere. We lezen in Leviticus dat 'als een man of vrouw (...) een duivelskunstenaar zal zijn, zij zullen zekerlijk gedood worden' (Lev. 20:27).

**‘En hebt geen
gemeenschap met
de onvruchtbare
werken der
duisternis, maar
bestraft ze ook
veeleer’**

Efeze 5:11

Paulus was bekend met de duistere machten van zijn tijd en schrijft aan de Efeziërs: 'En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veeleer' (Ef. 5:11). We moeten ons niet alleen verre houden van deze praktijken, maar ook anderen vermanen wanneer zij zich hiermee inlaten.

Luthers 31 oktober is voor ons van grote betekenis. God wilde de lamp van Zijn Woord weer helder laten schijnen na de donkere middeleeu-

► Luther vertaalt de Bijbel.

wen vol on- en bijgeloof. Luther zelf was door zijn ouders en ook in de kerk grootgebracht met de angstige wereld van demonen en hekserij. Hij leerde door genade als Bijbeltheoloog een scherp onderscheid te maken tussen bijgeloof en de macht van satan.

De denkwereld van zijn jeugd was vol van bijgeloof. Zijn vader was een mijnwerker in Mansfeld en meende dat hij in de donkere schachten was blootgesteld aan geesten en demonen. Een van zijn burens zou volgens Luthers moeder een heks zijn. Toen de oogsten mislukten, kwam dit volgens de boeren doordat kwade geesten de lucht verpestten. Priesters lazen dan het Evangelie tussen de korenvelden.

Vandaag wordt door de moderne mens Luthers strijd met de satan ook als middeleeuws terzijde geschoven. Maar dat is onbijbels. Satan is een realiteit. Meer dan wij was Luther in staat om onderscheid te maken tussen het dwaze bijgeloof van zijn jeugd en de beproevingen en listige omleidingen van de duivel. Christus en de duivel waren voor hem even echt. Christus was zijn schild en wapen.

Als wij letten op het vreselijke wereldgebeuren zien wij dat de duivel een grote toorn heeft, 'wetende, dat hij een kleinen tijd heeft' (Openb. 12:12). Halloween is dwaas bijgeloof, maar laten wij tegelijkertijd beseffen dat wij een strijd hebben te voeren 'tegen de geestelijke boosheden in de lucht' (Ef. 6:12). 'Verlos ons van de boze'. ♦

Een wijnstok in De Valk-Wekerom

L. Vogelaar, Scherpenzeel

‘Voorts, broeders, zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in vrede; en de God der liefde en des vredes zal met u zijn’.

Die afscheidsgroet van Paulus (2 Kor. 13:11) bevat een liefdevolle vermaning en een troostvolle belofte, zei ds. J. Mol toen hij op 10 november 1983 de gemeente van De Valk-Wekerom institueerde. Dat is inmiddels 40 jaar geleden en in die periode vervijfvoudigde het ledenaantal: van 435 tot 2145 zielen. Het was vooral groei van binnenuit, want de gemiddelde leeftijd ligt laag. Groei was ook de aanleiding waarom naast de gemeente van Barneveld nieuwe gemeenten werden gesticht: eerst Kootwijkerbroek, vervolgens De Valk-Wekerom, daarna Barneveld-Zuid. Terwijl Barneveld in 1960 uit 3050 belijdende leden en doopleden bestond, hadden de vier gemeenten er begin dit jaar samen zo'n 9100, terwijl zich ook een aantal mensen bij de nieuwe gemeente in Ede heeft gevoegd.

Ambtsdragers

Vanaf 2 mei 1982 werden diensten

gehouden in de School met de Bijbel in de buurtschap De Valk. Er gingen geen ambtsdragers van Barneveld naar de nieuwe gemeente, maar toch ontbrak ambtelijke ervaring niet: G. van de Bospoort, de eerste ouderling, bekleedde dat ambt eerder in Barneveld en Kootwijkerbroek. In 1985 ging ouderling B.G. Goorhuis alsnog van Barneveld over naar De Valk, waar hij zijn ambtswerk voortzette. H. van de Goor was in 1982 de eerste koster. Bij de instituering werd hij samen met M. van Ee tot diaken bevestigd. Beiden werden later ouderling. Na ds. W. Hage (1986-1989) dienden ds. G. Mouw (1993-1999) en ds. B.J. van Boven (sinds 2002) de gemeente, zodat ze in die 40 jaar nog geen 10 jaar vacant is geweest. Momenteel bestaat de kerkenraad naast ds. Van Boven uit zes ouderlingen en vijf diakenen. Ouderling W. van Ee nam onlangs afscheid omdat hij is toegelaten tot de Theologische School.

Kerk en pastorie

Midden in het boerenland werd een kerk gebouwd. In de gemeenteraad van Ede leverde dat wel discussie op, maar het Gelderse provinciebestuur gaf groen licht: 'Gedeputeerde Staten menen dat het hier een bijzonder geval betreft, waarvoor zij goedkeuring willen verlenen'. Consulents ds. J. Mijnders nam de kerk op 24 april 1985 in gebruik. Nadat het aantal zitplaatsen werd uitgebreid, heropende ds. G. Mouw het kerkgebouw op 26 januari 2000.

De pastorie heeft een bijzondere voorgeschiedenis: het pand op de hoek van Lage en Hoge Valkseweg deed vroeger dienst als café, en tijdens de laatste oorlogswinter werd er voor roomse evacués de mis bediend. De Gereformeerde Gemeente van Barneveld kocht het aan als catechisatielokaal met beheerderswoning. Bij de verbouwing tot pastorie in 1986 bleven slechts enkele muren staan.

Jubilea

De kerk had aanvankelijk maar één zaal, maar daar kwamen er in 2008 vier bij. Toen is ook een tweede galerij in de kerk aangebracht, met zo'n 175 zitplaatsen. Dicht bij de kerk werd in mei 2017 woonzorgcentrum Huize Eben-Haëzer geopend.

Bij het 25-jarig bestaan van de gemeente publiceerde uitgeverij Gebr. Koster het boek "Een wijnstok door U geplant", met een historische beschrijving door J. Mastenbroek, de preek en toespraken tijdens de institueringsdienst, twee preken van ds. Hage, twee van ds. Mouw en twee van ds. Van Boven. Nu, bij het 40-jarig bestaan, verschijnt een bundel met 52 meditaties van deze drie predikanten. De titel is op het vorige boek afgestemd: "Druiven van de wijnstok". Op 10 november wordt een herdenkingsdienst gehouden. ♦

Verwonderd omzien.*De troost van de voorzienigheid*

John Flavel

uitg. Brevier; 255 blz., € 24,99.

Opnieuw kwam ik onder de indruk van dit boek van John Flavel. Vanuit Psalm 57 vers 3 komt Flavel tot een uitvoerig overdenken en toepassen van Gods voorzienigheid. De oorspronkelijke titel is 'Divine Conduct or the Mystery of Providence'. Na een korte uitleg van het psalmwoord en de verklaring van de leer werkt hij op een onderwijzende en vertroostende manier de leer van de voorzienigheid uit. Hij onderscheidt een algemene voorzienigheid die gaat over alle schepselen, en een bijzondere en buitengewone voorzienigheid in het leven van Gods kinderen. Flavel roept de lezer op om terug te zien op hun levensweg en de hand van de Heere op te merken in hun geboorte, opvoeding, bekering, bewaring, uitredding, enzovoort.

Het is volgens Flavel een plicht om Gods voorzienigheid te overdenken, zowel die van barmhartigheid als van oordeel. Vervolgens lezen we hoe we Gods voorzienigheid moeten overdenken en welk zegenrijk nut dit met zich meebrengt. Hij noemt vooral dat er veel vrede en vreugde te verkrijgen is door Gods wegen en werken bij het geopende Woord te onderzoeken. Steeds wijst Flavel op het Woord! Het is indrukwekkend hoeveel Bijbelkennis hij heeft en hoe hij in staat is om het Woord praktisch toe te passen.

Het boek sluit af met de aansporing om Gods leiding te vermelden in ons leven. Flavel wijst daarbij op het gebruik van de puriteinse vromen om een dagboek bij te houden van alles wat de voorzienigheid in het leven van de christen heeft gedaan. De indeling van de hoofdstukken en de drukletter van deze uitgave zijn prettiger dan in de eerdere druk.

Het is verblijdend dat dit boek in herdruk is verschenen. Het is voorzien van een korte biografische inleiding door L.J. van Valen.

ds. W. Harinck, Utrecht

Weekboek, 52 eyeopeners

J. Hardeman (red.).

uitg. Gebr. Koster; J, € 15,90.

Er verschijnen veel dagboeken over allerlei thema's en voor specifieke doelgroepen. Het "Weekboek, 52 eyeopeners" kent al verschillende edities (uitgave 2024 komt eraan). Je vindt per week een actueel thema uit de leefwereld van jongeren, belicht vanuit de Bijbel. De korte hoofdstukjes variëren van christelijke items - bijvoorbeeld advent - tot speciale dagen, zoals de 'Dag van de Bouw'. Maar ook tientallen persoonlijke en actuele thema's uit het nieuws komen voorbij: de verkering die uitging, de oorlog in Oost-Europa, influencers.

De werkelijkheid van het leven wordt realistisch beschreven. De schrijvers gaan lastige zaken niet uit de weg. Zonde is zonde: God wordt beledigd en de samenleving is er vol van. Wereldgeïjkvormigheid past een christen niet. Er is geen woord Frans bij, de jongeren herkennen de taal. Telkens lees je de directe link met de Bijbel. De God van de Bijbel heeft het laatste woord. Die boodschap komt dichtbij en dwingt tot nadenken. De drie schrijvers werken met jongeren en willen de oude boodschap van Gods Woord dicht bij de nieuwe generatie brengen. Bijbelse voorbeelden, kernachtige

uitspraken van oude schrijvers (Luther, Boston, Wulfert Floor) en de Drie Formulieren van Enigheid zorgen voor meer uitleg. Het Bijbelleesrooster maakt het weekboek tegelijk tot dagboek. De zeven gekozen Bijbelgedeelten sluiten aan bij het weekthema.

Een geschikt dag- en weekboek voor jongeren en jongvolwassenen die een korte spanningsboog hebben, veel lezen moeilijk vinden, maar ook leiding van Gods Woord nodig hebben. Het boekje is nuttig voor persoonlijk gebruik en helpt in gezins- en groepsgesprekken.

Het is onze plicht om Gods Woord onbevengaan aan het hart van jongeren te leggen. Jongeren anno nu die soms zo gemakkelijk schuiven en schakelen tussen wereld en kerk, tussen Babel en Bijbel. Het werk van de schrijvers verdient daarom onze waardering. De boodschap komt eerlijk, bewogen en niet gekunsteld populair over.

Ik sluit me graag aan bij de tekst op de achterflap: 'Een leven met de Heere stijgt boven alles uit. Een boek voor jou. Elke week'. Met de hartelijke wens dat veel ogen en harten werkelijk mogen opengaan!

P.C. Beeke, Middelburg

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt

voor Bodegraven,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
voor Brakel,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
voor Lelystad,
ds. D.W. Tuinier te Kampen.

UITZENDDIENST IN 'S-GRAVENPOLDER

De kerkenraad te 's-Gravenpolder en het deputaatschap voor de zending nodigen u uit voor het bijwonen van de kerkdienst waarin de familie G.J.T. van Luik wordt uitgezonden naar Ecuador. Gertjan van Luik hoopt in Ecuador te gaan werken als evangelist. De dienst vindt plaats op dinsdag 21 november (19.30 uur) in de Elimkerk,

Langeweg 61, en is online te volgen via gergengravenpolder.nl. De dienst zal geleid worden door onze predikant en tevens zendingsdeputaat ds. S. Maljaars. De uitzending wordt verricht door ds. G.W.S. Mulder, voorzitter van het zendingsdeputaatschap. Na de dienst is er gelegenheid om afscheid te nemen van Gertjan en Mieke. Zij vertrekken donderdag 23 november.

Namens de kerkenraad,
J. C. de Waal, scriba

AANGEPASTE KERKDIENT GENEMUIDEN

Op zaterdag 18 november (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te Genemuiden een aangepaste dienst gehouden worden voor mensen met een verstandelijke beperking.

Voorganger is ds. A. Verschuure. Iedereen is welkom.

AANGEPASTE KERKDIENT NIEUWERKERK

Op zaterdag 18 november (14.30 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te Nieuwerkerk een aangepaste kerkdienst gehouden. Ds. M. Boersma spreekt over de roeping van Abram (Gen. 11:27-12:3). Iedereen is welkom.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 131: Scriba van de diaconie te Barneveld-Zuid is nu: C. Jansen, Hessenweg 12, 3771 RB Barneveld; tel. 06-21597703; e-mail cjansen@gergembz.nl

Berichten

AFSCHEID BUREAUMANAGER BIJZONDERE NODEN

Onze bureaumanager J.C. Drost heeft aangegeven dat hij zijn werkzaamheden wil gaan overdragen. Na bijna tien jaar is voor hem de tijd aangebroken om ander werk te gaan zoeken. Het deputaatschap vindt dat uiterst spijtig, maar heeft begrip voor zijn standpunt. Onder zijn leiding heeft er een verdere professionalisering van de werkzaamheden plaatsgevonden, waarvoor we dankbaar zijn. Medio volgend jaar zal hij definitief afscheid nemen. Het deputaatschap hoopt de vacature spoedig te kunnen vervullen.

Deputaatschap Bijzondere Noden

REGIOBIJEENKOMST VROUWENBOND

De Vrouwenbond organiseert op 16 november (11.00 uur) een regio-bijeenkomst in de kerk van de Geref. Gemeente te Oudemirdum. Ds. A.J. de Waard spreekt over "Het kromme in het levenslot" van Thomas Boston; ds. A. Verschuure heeft de leiding. Alle

belangstellenden zijn welkom. Zie ook vrouwenbondgergem.nl

CONTACTDAG WINST UIT VERLIES

Op zaterdag 18 november (10.15 uur) is er in gebouw Rehoboth te Nederhemert een landelijke contactdag van Winstuitverlies. Spreker is ds. H.J. Agteresch. Aanmelden verplicht: winstuitverlies.nl

KINDEREN ZINGEN VOOR ISRAËL

In de Rehobothkerk te Tholen (Ds. G.H. Kerstenstr. 2) wordt op zaterdag 18 november (14.00-15.30 uur) een kinderzangmiddag voor de nood in Israël gehouden. Ouders en belangstellenden zijn ook welkom. De collecte is voor de deputaatschappen Israël en Bijzondere Noden (met het oog op vervolgte christenen in Palestijnse gebieden). Er worden kinderliederen gezongen, naast het Israëliësche volkslied en het Wilhelmus. Voor vragen kunt u de koster mailen: saschrier@kliksafe.nl

BONDSDAG MANNENBOND

De Bondsdag van de Bond van Mannenverenigingen van de Geref. Gemeenten wordt gehouden op zaterdag 11 november (10.30-14.30 uur). Ds. A. Verschuure spreekt over "De orde des heils". Er is een forumdiscussie o.l.v. ds. E. Bakker. Locatie: Bethlehemkerk, Oudelandseweg 50, Woerden. In de pauze is er voor iedereen een gratis broodmaaltijd. Meer info: m.bogerd@mail.com

HET GELOOF BIJ PSYCHISCHE PROBLEMEN

Zaterdag 18 november (10.00-13.00 uur) is de landelijke dag van vereniging Een Handreiking (voor familieleden van psychisch zieken). Sarina Brons-van der Wekken spreekt over het geloof bij psychische problemen. Locatie: Driestar College, gebouw Zeta, Bleulandweg 492a, Gouda. Voor de lunch wordt gezorgd, er zijn geen kosten aan de dag verbonden. Opgave gewenst via eenhandreiking.nl/landelijkedag

MUZIEKAGENDA

Dordrecht - Julianakerk, Mauritsweg 286, zat. 11 nov., 16.00 uur, Henske Bakker, panfluit, Hans Okkerse, orgel en piano, Alisa van Dijk, viool.

Dordrecht - Grote Kerk, zat. 18 nov., 19.30 uur, Sionskoor en Hollands jongerenkoor, Joost van Belzen, orgel; kaarten via website Peter Wildeman; collecte voor JBGG.

Puttershoek - Kerk Geref. Gemeente, zat. 18 nov., 15.00 uur, orgelbespeeling

met samenzang, Sietze de Vries, orgel.
Oud-Beijerland - Kerk Geref. Gemeente, zat. 18 nov., 19.30 uur, psalmzangavond met Pieter Heykoop, orgel; ds. J. van Rijswijk, meditatie; collecte voor noodhulp Israël.

Poortugaal - Kerk Geref. Gemeente, vr. 17 nov., 19.30 uur, samenzangavond met bovenstemgroep Poortugaal, t.b.v. ZGG; leiding ds. G.W.S. Mulder.

Ridderkerk - Bethelkerk Geref. Gemeente, zat. 18 nov., 14.00-16.00 uur,

psalmzangmiddag met en voor onze vrienden en vriendinnen met een beperking; leiding ds. C. van Krimpen, Pieter Heykoop, orgel.

Veenendaal - Adventkerk, Vijftien Morgen 51, zat. 25 nov., 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstem t.b.v. het evangelisatiewerk van Arnest en Andrea Jassey-de Kievid in Gambia, m.m.v. bovenstemgroep, Willem Wessels, orgel; spreker ds. W. Silfhout.

Kerkdiensten

ZONDAG 12 NOVEMBER 2023

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Alblasserdam** 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Alphen aan den Rijn** 15.00 uur ds. M. Blok; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. W.A. Zondag en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Bodegraven** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. J. Schipper; **Deventer** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Dinteloord** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 16.45 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp;

Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Enter** 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Ermelo** 14.30 uur ds. G. van Manen; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Gorinchem** 14.30 uur ds. C. Hogchem; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 9.30 en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Herkingen** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 en 14.30 uur stud. J. Kroon; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Kampen** 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 15.30 uur ds. M. Karens; **Katwijk aan Zee** 10.00 uur ds. M. Blok; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 uur (H.D.) ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Krabbendijke** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Schipper; **Meeuwen** 15.00 uur stud. W. de Jong; **Meliskerke** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 15.30 uur ds. C.

van Ruitenburg; **Middelburg-Centrum** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Naaldwijk** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** (locatie: Coudorp 41) 18.30 uur stud. J. Kroon; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. J. Beens; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur stud. R.T. Michielse; **Oosterland** 14.30 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. C. Harinck; **Oostkapelle** 9.30 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur stud. J. Janse; **Oostvoorne** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Opheusden** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Oude-Tonge** 15.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Poortugaal** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Puttershoek** 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. M.H. Schot; **Rhnen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk-Slikerveer** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan;

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Rotterdam-Alexanderpolder** 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Rotterdam-Centrum** 10.00 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 9.30 en 18.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Sliedrecht** 18.30 uur ds. M. Blok; **Soest** 19.00 uur ds. A. Schot; **Spijkenisse** 18.00 uur ds. A.A. Brugge; **Sprang-Capelle** 9.30 uur ds. J.W. Verweij en 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Terneuzen** 10.00 en 18.00 uur ds. H. Brons; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur ds. A. Schreuder; **Tricht-Geldermalsen** 15.30 uur ds. J.W. Verweij; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 15.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur stud. J. Janse; **Westzaan** 19.00 uur ds. P. Mulder; **Wierden** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Woerden** 18.30 uur ds. W. Harinck; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zwolle** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen.

DINSDAG 14 NOVEMBER 2023

Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. M. Karens; **Stolwijk** 19.30 uur ds. A. Verschuure.

WOENSDAG 15 NOVEMBER 2023

Aalst 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Beekbergen** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Goudswaard** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Groningen** Dankdag 14.00 en 19.30 uur ds. M. Joosse; **Hardinxveld-Giessendam** 19.30 uur stud. R.T. Michielse; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. W. Visscher; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Klaaswaal** 19.30 uur (voor de GBS) ds. C. Hogchem; **Kruiningen** 19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Meeuwen** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Naaldwijk** Dankdag 15.00 en 19.45 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuwer Ter Aa** Dankdag 14.30 en 19.30 uur ds. J.W. Verweij; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Opheusden** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Oppendoes** Dankdag 14.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; **Poortvliet** 10.00, 14.30 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Rhenen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Scherpenisse** Dankdag 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 19.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** Dankdag 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Sint Philipsland** Dankdag 14.30 uur ds. M. Blok en 19.00 uur ds. J.J. Tanis; **Tholen** Dankdag 10.00 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg en 14.30 uur ds. J.J. Tanis; **Veenendaal** 19.30 uur ds. B. Labee; **Waardenburg** 19.30 uur ds. G. Pater; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch.

DONDERDAG 16 NOVEMBER 2023

Alblasserdam 19.30 uur ds. W. Visscher; **Bodegraven** 19.30 uur ds. M. Boersma; **Boskoop** 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Dinteloord** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Kootwijkerbroek** (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 19.30 uur ds. G. Beens; **Middelharnis** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Oosterland** 19.30 uur ds. A. Schot; **Oud-Beijerland** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Ridderkerk-Slikkerveer** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Zeist** 19.30 uur ds. G. van Manen.

VRIJDAG 17 NOVEMBER 2023

Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens.

ZATERDAG 18 NOVEMBER 2023

Genemuiden 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. A. Verschuure; **Nieuwerkerk** 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. M. Boersma.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 12 NOVEMBER 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

De verkiezing kan voor ons als een struikelblok zijn, maar anderzijds, o, wat is het een weldaad dat er een verkiezing is. Wanneer er geen voorverordining was, dan was er nooit een mogelijkheid om zalig te worden.

- DS. W.C. LAMAIN -

Advertenties

Zelfst. woonruimte gevraagd in Oud-Beijerland en omg. Tel. 0613788639

Rouw, eenzaam, beperking, eenverdiener of armoede? Stichting kleinsteun.nl 06-34180256. Tevens gezocht: **(jonge) maatjes, gastadressen en donateurs!**

Op zoek naar een mediator?
Jacco Hoekman | 06-20222065
www.jhoconsulting.nl

Magnesium Complex van NeoLife
voor: een goede nachtrust - normale functies van spieren en zenuwstelsel - vermindering van vermoeidheid.
GEEN MAGNESIUM = GEEN ENERGIE
Nov-aanb. | Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Speciaal voor jullie...
Psalmen zingen met onze gehandicapte vriend(en)(innen)
D.V. zaterdag 18 november
Ridderkerk Bethelkerk - Ger. Gem.
Aanvang: 14.00 u. / Inloop vanaf 13.15 u.
Leiding: ds. C. van Krimpen
Organist: Pieter Heykoop
Na afloop koffie, thee en frisdrank iedereen (ook fam. en belangstellenden)
Hartelijk Welkom. Toegang vrij!

Te huur in Uddel voor vakantie, ruime woning voor 2 pers. 0628528851

Kom werken in de kraamzorg op een manier die bij jou past

Wil je graag werken als kraamverzorgende bij een organisatie waar je in bijna alle denkbare vormen aan de slag kunt? Van 's avonds of onder schooltijd werken, tot werken op een vaste dag: als kraamverzorgende bij RST kun je je inzetten op een manier die bij jou past.

Onze verschillende inzetvormen:

- Traditionele inzetvorm
- Werken (op vaste dagen) op rooster
- Doordeweekse vrije dag
- Werken onder schooltijden
- Werken in de avond
- Flexibele inzet

Meer informatie over alle mogelijkheden vind je op werkenbijrstzorg.nl/werken-in-de-kraamzorg

Samenzangavond

Den Haag

Evangelisch Lutherse Kerk
Zaterdag 11 november 2023

Thema & Samenzangavond

'Week van het Leven'

Kees van der Staij (SGP)

Diederik van Dijk (SGP)

Orgel: Huig van der Knijff

Leiding: Hendrik-Jan Colijn

Aanvang: 19.30 uur

Kerk open 19.00 uur

Collecte t.b.v. NPV | Toegang vrij!

Familystream

De grootste reformatorische muziek- en luisterboekcollectie

Luister nu gratis 1 maand mee!

Ontdek hoe het werkt op www.familystream.nl

VOOR ALLE REINIGING & DESINFECTIE

DESINFECTIEWINKEL.NL

HARKES
Begravenissen
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

bijzondere noden
Handen van de kerk

Vacature
BUREAUMANAGER

Gedrevenheid voor diaconaat • Emphatische manager • Affiniteit met internationale hulpverlening • Ervaring met kerkelijk werk • Bereid om buiten kantoor tijden én landsgrenzen te werken • Vaardig in engelse taal
Bedreven in beleidsmatig werken.

Kijk op bijzonderenoden.nl/bureaumanager

 VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Ben je toe aan een nieuwe uitdagende baan, maar wel op een manier die past bij jouw agenda? Brouwer Psychologen heeft diverse interessante vacatures, waaronder:

masterpsycholoog
en/of
gz-psycholoog

Apeldoorn, vanaf 2 dagen per week
Barneveld, vanaf 2 dagen per week

Kijk op www.brouwerpsychologen/werken-bij-brouwer of bel naar: 0180 - 426955

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn

Bij ons verschijnt D.V. begin december:

Ds. A. Verschuure:

Al de rechten van Uw mond - anderen aangeprezen.

Preken rondom advent, kerst, oudjaar, nieuwjaar, biddag enz. (totaal 12 preken, 224 pagina's)

€ 23,50

25 november verschijnt:

W. Visser:

Naamloos verdriet

Rouw bij jou!

Hoe omgaan met rouw. Een boek, speciaal voor jongeren, maar ook voor hen die om onze rouwende jongeren heen staan.

€ 16,90

Andere uitgaven van W. Visser:

Vergeef, was en reinig mij, Psalm 51

€ 14,90

Asaf... mijn tweelingbroer, Psalm 73

€ 13,90

Nog steeds leverbaar, inmiddels 8^e druk:

Ds. J. de Kok:

Breed of Smal

Binnenkort ook Engelstalig leverbaar!

€ 23,50

Uitgaven van:

 Drukkerij & Boekhandel
VAN VELZEN B.V.

Zuidweg 19, Krabbendijke, tel. 0113-501402
E-mail: ljmeeuwsen@velzenbv.nl

Begrafenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

 MARIA HOEVE
VERZORGING

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Ik lees het **RD** om in deze jachtige tijd een heldere kijk op het nieuws te krijgen.

Matthijs | Projectmanager luchtwaardigheid

RD. Elke dag nieuws in Bijbels licht

 Maak nu kennis met het RD incl. RDMagazine
4 weken lang voor slechts 5 euro
Ga naar rd.nl/saambinder

DE CBB ZOEKT VRIJWILLIGERS!

HELP JIJ ANDEREN LEZEN?
Veel ouderen krijgen moeite met lezen. Daardoor kan hun wereld een stuk kleiner worden. Er zijn veel mogelijkheden om toch te blijven lezen, maar lang niet iedereen weet deze hulp te vinden. Wil je mensen helpen, zodat ze kunnen blijven lezen? Word dan leesconsulent bij de CBB!

CONSULENT (M/V)
Regio Zuid-Holland, Utrecht, Groningen en Drenthe

Kijk voor meer informatie over de vrijwilligersfunctie van consulent op www.cbb.nl/consulenten. Interesse? Mail dan naar consulenten@cbb.nl.

Postbus 131, 3850 AC Ermelo • Paul Krugerweg 39, 3851 ZH Ermelo • 0341-56 54 77 • www.cbb.nl • klantenservice@cbb.nl

BRILLE.NL • LEESBUTLER.NL • CBB.NL

Te koop in Rijssen: ruime eengezinswoning met 6 slaapkamers, bouwjaar 2010, nabij centrum, kerk en scholen.

Voor informatie kijk op:
www.onshoes.nl Parkstraat 20

VAKANTIE in de BETUWE op boerderijcamping DE VIJVERHOF in OMMEREN.

Tevens verhuur accommodaties.

www.campingdevijverhof.nl
0344601973/065708822

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

BIJ ONS IS VERSCHENEN

Simson

een kind van het wonder

Deel 1 | Ds. J. van Belzen

Serie Bijbellezingen over Simson

PRIJS € 19,50

Uit voorraad leverbaar

Bij rechtstreekse bestelling bij ons rekenen wij geen verzendkosten.

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel.

Verkoop en verzending

Boekhandel Hazeleger Ede - 0318 - 615639

info@boekhandelhazeleger.nl

www.boekhandelhazeleger.nl

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14

🌐 wiltraamdecoratie.nl

Een winter lang lezen voor het hele gezin

www.gezinsgids.nl

030 230 3500

Bestel vóór 22 november 2023

€20,75

6 nummers
inclusief
driedubbeldik

**Winter
Nummer**

gezinsgids

Scan en
word abonnee!

DS. A. MOERKERKEN

Beeldend onderwijs*Meditaties over gelijkenissen*

Aansprekende overdenkingen over onderwijs uit de eerste hand, uit de mond van de Heere Jezus Zelf.

De netto-opbrengst (van de bestellingen via onderstaand adres) is volledig bestemd voor het Inloop- en Bijbelhuis 'In de Gouwstraat'

Het boek wordt gedrukt in een duidelijke letter, telt ca. 224 bladzijden en kost € 19,90 (exclusief € 3,50 verzendkosten).

Kerkenraad Capelle aan den IJssel-West
Bestellen: A.J. Bax te Capelle aan den IJssel
e-mail: bax@kliksafe.nl
telefoon: 010-4519137
(tussen 18.00 en 20.00 uur)

Mijn dochter eist alle aandacht op...

Of ze reageert juist heel afwijzend. Hoe moet u hiermee omgaan? Mogelijk is dit gedrag een uiting van sociaal-emotionele, gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen.

Er kunnen ook andere oorzaken zijn. Denk aan ASS, ADHD, hoogbegaafdheid, angst of trauma's. Blijf er niet mee zitten en maak gebruik van onze deskundige begeleiding.

Ontdek welke diensten u kunnen helpen

kocdiensten.nu/over-ons/jeugdengezin

Vragen, advies of aanmelden? ☎ 0318-517310 | toegang@koc.nu | kocdiensten.nu

WOORD HOUDEN

Dat is waar de SGP voor staat.

Dat we ons houden aan ons woord.
Mannen en vrouwen die elkaar trouw zijn.
Politici die doen wat ze beloven.
De waarheid spreken.
Van elkaar op aan kunnen.

Woord houden

Dat we ons óók houden aan Gods Woord!
Door het op te nemen voor ongeboren leven.
Door te wijzen op de waarde van het gezin.
Door te zorgen voor ieders veiligheid.
Door Israël te steunen in de strijd.

SGP

Een baken van rust in een onrustig Den Haag.
De partij die probeert Woord te houden.

Ga voor meer informatie naar sgp.nl/verkiezingen of scan de QR-code.

SGP

Jouw bruidsjurk...
 -Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
 www.atelier-joline.nl
 Reeuwijk

Boekenverkoop op D.V. 17-11 van 14:00 tot 21:00 uur en 18-11 van 10:00 tot 15:00 uur in de Bethel-kerk Spijkenise, Willemshoevelaan 4. Veel outlet met hoge korting. Profiteer ervan.
 T: 0181- 623952 / M: 06 -10447953

JOH.DEHEER
 toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
 3364 AE Sliedrecht
 Tel.: 0184-419 611

Timotheos

De interkerkelijke Stichting Timotheos werft fondsen voor de uitvoering van het werk van Timotheos Foundation (TFM) in Malawi. TFM helpt (wees) kinderen in Malawi door zorg, onderwijs en evangelisatie.

In verband met het vertrek van één van onze bestuurders naar Malawi, zoeken wij in Nederland een:

Lid Raad van Bestuur (m/v)

Voor meer info en profielschets: timotheos.nl/vacatures

Vacature!
Bestuurder

Vacature

ERVAREN ACCOUNTANT AA

Van Lienden & Kooistra
 accountants en adviseurs voor familiebedrijven

vlkadviseurs.nl Barneveld | Rhenen

Op zoek naar een nieuwe baan?

Bekijk deze en meer vacatures via onze website en solliciteer!

Babydump zoekt een verkoopmedewerker
 Leiderdorp | 37 uur

RST Zorgverleners zoekt een teammanager wijkverpleging
 Barneveld | 24-36 uur

Paul Roescher zoekt een E-commerce manager
 Rijssen | 40 uur

Babypark zoekt een logistiek medewerker
 Kesteren | 40 uur

www.werkmettalent.nl

B buitenpraktijk
Mark.

Buiten is er ruimte.
Ruimte voor gesprek, ruimte voor jou.

Psychosociaal therapeut
mark@buitenpraktijkmark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
buitenpraktijkmark.nl

Welkom terug
op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

NIEUWE UITGAVEN

Ds. H. Hofman
De pijl ligt verder
Uitdrukkingen en gezegden getoetst aan het Woord. In deze uitgave worden twintig uitdrukkingen uitgelegd en getoetst aan het Woord van God.
gebonden | 33132544
127 pag. | € 14,90

Ds. S. Maljaars
Wees sterk en heb goede moed
Momenten uit het leven van Jozua. Gods Woord is waar en Zijn werk gaat door. Dat is de rode draad in deze acht overdenkingen vanuit het bijbelboek Jozua.
gebonden | 33132483
140 pag. | € 17,90

Ds. G.J.N. Moens
De spijze die blijft
52 meditaties. Vanwege de arbeid van Christus zullen zondaren hongeren en dorsten naar Hem, Die het Brood des levens is. Hij is dé Spijze, Die blijft.
gebonden | 33132513
176 pag. | € 15,90

Ds. A. Moerkerken
Beeldend onderwijs
Meditaties over gelijkenissen. In 26 meditaties biedt ds. Moerkerken in deze bundel stof tot overdenking over de bekendste gelijkenissen.
gebonden | 33132599
254 pag. | € 19,90

Ds. G. van Reenen
De woestijnreis der kinderen Israëls
42 samenspraken. Ds. Van Reenen schrijft over de weg van het diensthuis der zonde naar het Kanaän der rust, met als leidraad Numeri 33.
gebonden | 33132452
288 pag. | € 24,90

Ds. J. van Rijswijk
Huisbezoek - hartenbezoek
Pastorale handreiking voor ambtsdragers en gemeenteleden. De auteur beschrijft de Bijbelse fundering alsook de geestelijke en praktische kanten van huisbezoek.
paperback | 33132629
92 pag. | € 12,50

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Elzenkade 6 3992 AC Houten 030 637 34 34 www.hertog.nl

Den Hertog uitgeverij

de **SAAMBINDER**

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:
J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:
Ohmweg 31, 2952 BD Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:
voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

Enkele handige websites
Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeentengezin.nl
Studenten: www.werkgroepstudenten.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Goudkoorts

Nu kom je ze niet veel meer tegen, maar vroeger waren er best veel goudzoekers.

Deze goudzoekers namen een soort pan, vaak met ribbels, mee naar de rivier. Daar deden ze die pan vol met zand, grind en water. Ze draaiden het water in de pan rond. De lichtere dingen spoelden over de rand. De zware stukjes, zoals goud, bleven liggen. Hoe groter het stukje goud, hoe meer geld ze ervoor kregen. Goudzoekers wilden graag goud vinden om zo snel mogelijk rijk te worden. Ze kregen dan een soort goudkoorts.

Goud is duur. Goud is veel waard. Koning David had ook veel goud. Maar toch had David iets gevonden wat nog veel meer waard was. David zong hiervan in Psalm 19 vers 5: 'Zijn dierb're leer verspreidt een straal van billijkheid, daar z' all' onwaarheid haat. Z' is 't mensdom meerder waard dan 't fijnste goud op aard'. David prees Gods Woord boven al het goud van de aarde en boven alle rijkdom van de wereld. David kon zijn goud wel missen, maar hij kon zijn God niet missen.

David had maar een klein deel van Gods Woord. Maar hij had dat Woord zo lief. Wij hebben het hele Woord van God, het hele Oude en Nieuwe Testament. Is dat Woord van God, de Bijbel, voor jou ook al zoveel waard geworden? Meer waard dan al het goud van deze aarde?

Vind jij het fijn om in de Bijbel te lezen? Als je in de Bijbel leest, vind je geen goud. Maar je kunt er wel God vinden. Dan krijg je geen goudkoorts, maar wel een steeds groter verlangen naar de Heere. ♦

Lezen: Psalm 19

M. Snellen-Nijsink, Veenendaal

Uit:

Het levenslied van Robert

McCheyne spreekt zijn hoorders ernstig aan.

'Er zijn vier oorzaken waarom deze indrukken in het hart zo spoedig verdwijnen. De eerste is dat u nooit recht hebt gevoeld dat u in zichzelf voor eeuwig verloren bent. De tweede, dat u nooit de lieflijkheid van Christus hebt aanschouwd. De derde, dat u nooit de zonde hebt gehaat en de vierde, dat u nooit een belofte hebt gehad dat de Heere de indrukken bestendig zal maken. Arme zielen'.

Ook de jonge kinderen worden ernstig gewaarschuwd: 'Bedenk dit, jonge kinderen, jullie, die de trots van jullie moeders zijn, jullie zijn vanaf jullie geboorte afgedwaald, leugens sprekend. Jonge kinderen, jullie, die zo gehecht zijn aan je spelen, maar niet graag tot Jezus komen, Die ook de Zaligmaker van kleine kinderen is, als jullie onbekeerd sterven zal jullie ook het zwaard treffen'. En McCheyne wijst hen op het gedicht over de onvruchtbare vijgenboom, dat hij in zijn studententijd maakte, waarvan een van de coupletten luidt:

*En hoeveel jaar, mijn hart, hebt gij
als deze boom gedaan en blij
met schijn uzelf verlucht?
genietend 's hemels dauw en licht,
een vriend'lijke lach van Gods gezicht,
maar waar, waar is de vrucht?*

De eerste jaren in Dundee gaat het goed met Roberts gezondheid. Hij staat altijd voor de gemeente klaar, en ook 's avonds is bezoek welkom.

De drukbezette dominee heeft af en toe ook ontspanning nodig. Dat vindt hij samen met Elisa bij de familie Thain op Heathpark, hun zomerverblijf in Blairgowrie. Als ze daar zijn, moet hij vaak aan het gezin in Bethanië denken, waar de Heere Jezus altijd welkom was. Ook heeft McCheyne regelmatig contact met zijn vrienden.

'Gisteren heb ik mijn vriend predikant James Grierson ontmoet', vertelt hij aan tafel tegen Elisa. 'Als ik binnenkort bij hem in de buurt ben, wil ik hem bezoeken. Ik heb mijn gymnastiekrek aan zijn zoon John gegeven en ik ben benieuwd of hij er plezier van heeft'. ♦

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Niet bewaard voor uitbrekende zonden

We mogen dankbaar zijn als we voor 'uitbrekende' zonden bewaard zijn gebleven. Die uitdrukking hoor of lees ik nogal eens. Maar nooit hoor of lees ik er iets over als we daar niet voor bewaard zijn gebleven. Wat dan?

Uitbreken of inleven

Deze vraag hadden we terzijde gelegd omdat we menen dat er zeer regelmatig toch wel iets over gezegd wordt. Maar de vraagsteller wil toch graag op de achterpagina een reactie.

We spreken over 'uitbrekende' zonden of 'grove' zonden als bijvoorbeeld een verschrikkelijke gedachte omgezet wordt in een daad. Zo spreekt de Heidelbergse Catechismus, om maar iets concreet te noemen, in Zondag 40 over de uitbrekende daad van doodslag. Maar de 'wortel' van de doodslag wordt ook aangewezen. Al is het niet tot de daad gekomen en al weet niemand wat er in het hart leeft, de alwetende God ziet het. En ons Troostboek is eerlijk en scherp: 'God, verbiedende de doodslag, leert ons dat Hij de wortel des doodslags, als nijd, haat, toorn en wraakgierigheid, haat en zulks alles voor een doodslag houdt'. Als Gods Geest ons bestaan gaat openleggen, moeten we inleven dat we een doodslager zijn, ook al werden we bewaard voor een doodslag.

In de Bijbel is melaatsheid, verschrikkelijk vanwege de toenemende verminkingen, een zinnebeeld van (uitbrekende) zonden. De zonden tasten aan, verzwakken en verminken. De beginnende kwaal kan enige tijd verborgen blijven, maar komt meer en meer openbaar. Thomas Shepard (1605-1649) schrijft: 'Iemand die de pest heeft, zal hoop van leven hebben als hij de ziekte niet kent. Maar als hij de vlekken en tekenen van de dood op zijn huid ziet, dan kermt hij, aangezien hij overtuigd is dat de plaag van de Heere op hem is. Zo ook, wanneer de mens een of meer bijzondere zonden ziet uitbreken. Dan is hij overtuigd van zijn beklagenswaardige staat. Hoewel het gewoonlijk zo toegaat, is het zo niet altijd gelegen. Want sommigen

kan de Heere overtuigen van zonden, door hen te tonen de zondigheid van hun eigen hart en wegen. De Heere kan iemand zijn blindheid laten zien, zijn grote hardheid des harten, zijn zwakheid, zijn moedwilligheid, zijn harteloosheid, dat hij niet kan bidden, noch tot God opzien. Of ook dat alles wat hij doet zondig is, als levend buiten Christus'.

Uitwerpen of uitwissen

Het is een zegen als we bewaard zijn gebleven voor uitbrekende zonden. Want de Heilige Schrift is helder en eerlijk over de gevolgen van uitbrekende zonden. In Openbaring 22 vers 15 lezen we: 'Maar buiten zullen zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk die de leugen liefheeft en doet'. De zonden waarin we niet zijn 'uitgebroken', behoeven niet beweend te worden. Tegelijk blijft het bovenstaande waar: ook de wortel van elke 'grove' zonde is reden om eeuwig buitengeworpen te worden.

En als we dan toch in dergelijke uitbrekende zonden gevallen zijn? Als we ons niet vergissen, wordt er vrijwel elke preek over gesproken. De bediening van Gods onfeilbaar Woord kan toch niet om de eerste steler (Eva) en de eerste heler (Adam) heen? De aangrijpende voorbeelden van de hoereerder en moordenaar David, de publieke vrouw Rachab uit Jericho, de goddeloze Manasse en de geldgierige Zacheüs komen toch aan de orde?

En het zal steeds weer klinken: 'Maar bij U is vergeving', voor ontdekte, boetvaardige zondaren. En het bloed van Jezus Christus wast en reinigt van *alle* zonden. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.